

หน่วยที่ 8

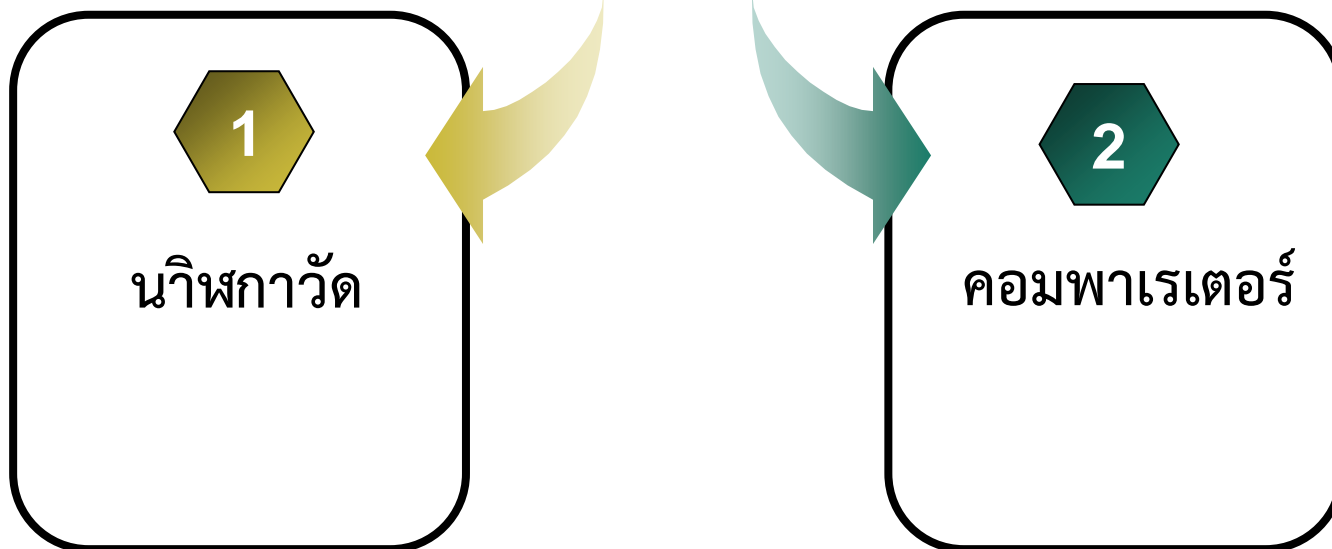
นาฬิกาวัดและคอมพิวเตอร์

แนวคิด

นาฬิกาวัด เป็นเครื่องมือวัดที่ใช้วัดตรวจสอบชิ้นงาน ตั้งศูนย์ชิ้นงาน หรือตรวจสอบการติดตั้งอุปกรณ์ เช่น ตรวจสอบการติดตั้งอุปกรณ์ปากกาจับงาน หัวแบ่ง และยันศูนย์เพื่อกัดเฟืองตรวจสอบมาตรฐานของเครื่องกลึง เช่น ตรวจสอบการแกว่งของหัวจับหรือของชิ้นงาน การเยื้องศูนย์ เป็นต้น สามารถใช้ร่วมกับ คอมพารเตเตอร์ เพื่อตรวจสอบชิ้นงานที่ผลิตจำนวนมาก ๆ ได้ด้วย

คอมพารเตเตอร์ เป็นเครื่องมือตรวจสอบชิ้นงานโดยการเปรียบเทียบด้วย เครื่องมือวัด โดยทั่วไป นิยมใช้นาฬิกาวัด จับยึดด้วยชุดจับยึด แล้วใช้เกจบล็อกเป็นเกจเพื่อใช้เทียบความสูงที่ต้องการ หรือการใช้งานต้นแบบ เป็น ตัวเทียบ เป็นต้น

สถานการณ์เรียนรู้

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1

บอกชนิดของนาฬิกาวัดได้

2

อธิบายลักษณะการทำงานของนาฬิกาวัดได้

3

บอกส่วนประกอบที่สำคัญของนาฬิกาวัดได้

4

สามารถอ่านค่านาฬิกาวัดได้

5

อธิบายความหมายของคอมพารเตอ์ได้

6

บอกวิธีการเปรียบเทียบโดยใช้นาฬิกาวัดได้

7

บอกชนิดของชุดจับยึดนาฬิกาวัดที่ใช้กับคอมพารเตอ์ได้

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

ชนิดของนาฬิกาวัด

กรณีแบ่งตามลักษณะของการอ่านค่าหรือการแสดงผล จะมีแบบนาฬิกาวัดแบบเข็ม และนาฬิกาวัดแบบดิจิตอล

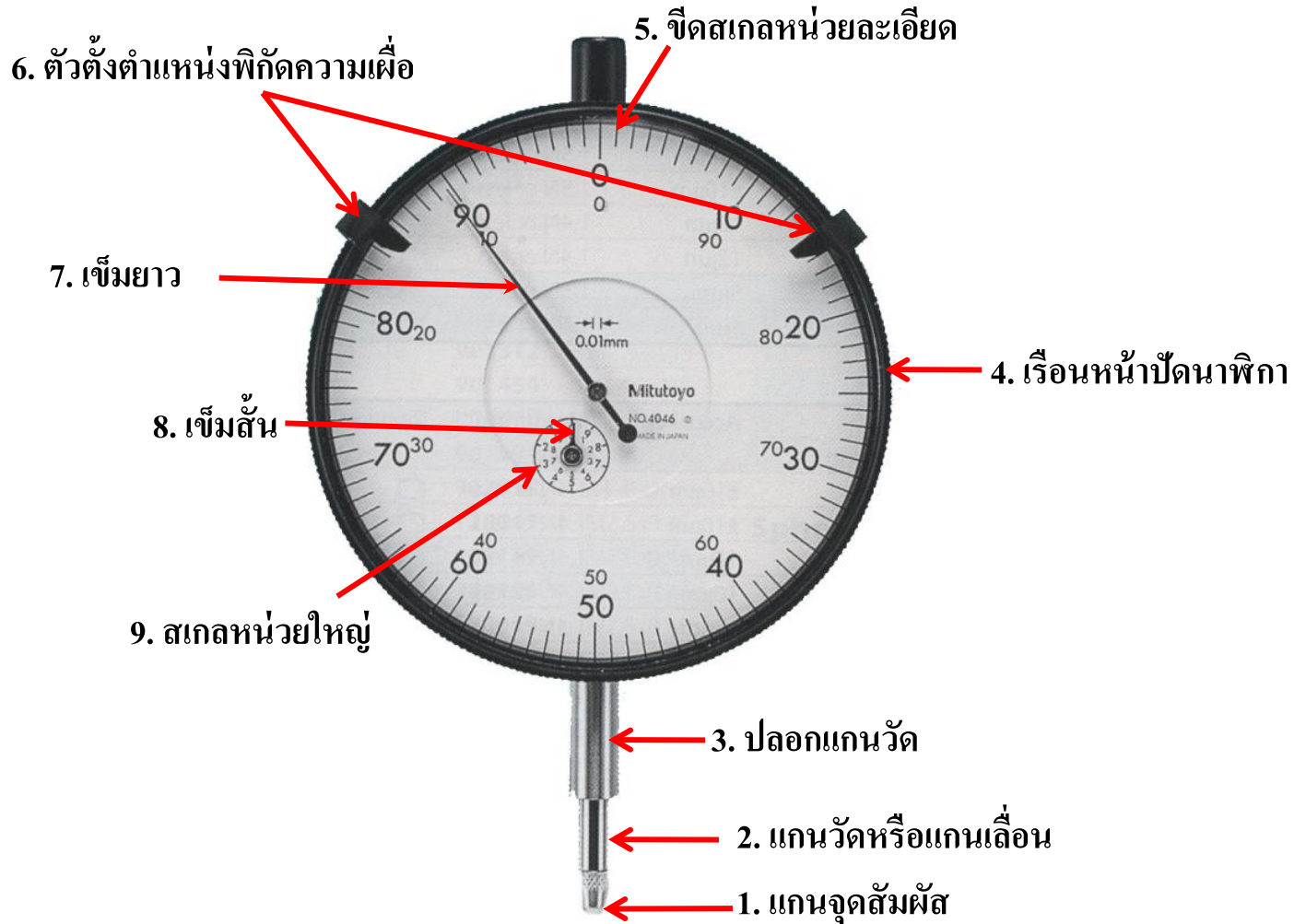
นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

ลักษณะการทำงานของนาฬิกาวัดแบบเข็ม

นาฬิกาวัดมีลักษณะแบบเข็มมีหลักการทำงาน คือ เมื่อปลาย
สัมผัสของแกนวัด สัมผัสผิวงาน จะดันแกนวัด เคลื่อนที่ส่งกำลังผ่าน
ชุดเฟืองต่อไปยังเข็มยาวที่แสดงอยู่บนหน้าปัด ทำให้สามารถอ่านค่า
ได้ เมื่อเข็มยาวหมุนครบ 1 รอบ เข็มสั้นในวงเล็กจะหมุนไป 1 จี๊ด ซึ่ง
มีลักษณะเป็นเข็มนับรอบนั่นเอง ทำให้ทราบว่าเข็มวัดหมุนไปเท่าไร
แล้ว

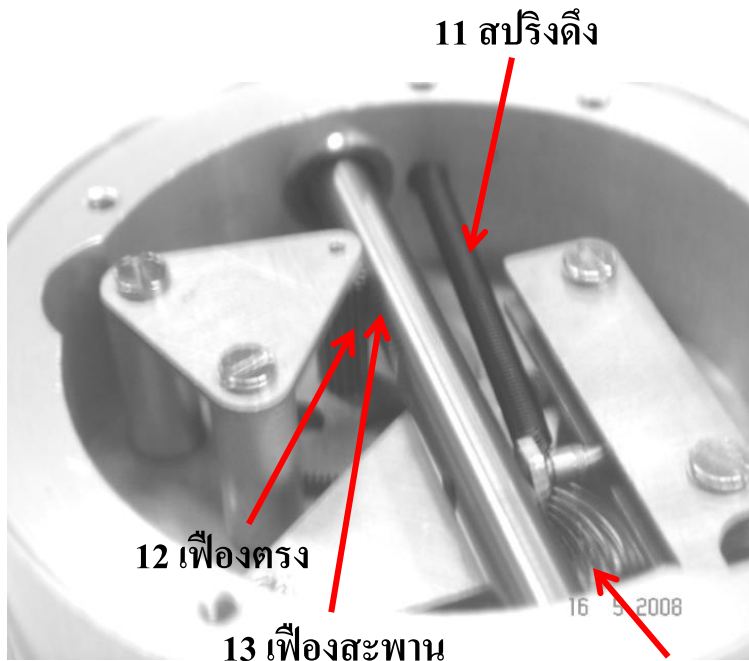
นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

ส่วนประกอบที่สำคัญของนาฬิกาวัด

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

ส่วนประกอบที่สำคัญของนาฬิกาวัด

14 สปริงกด

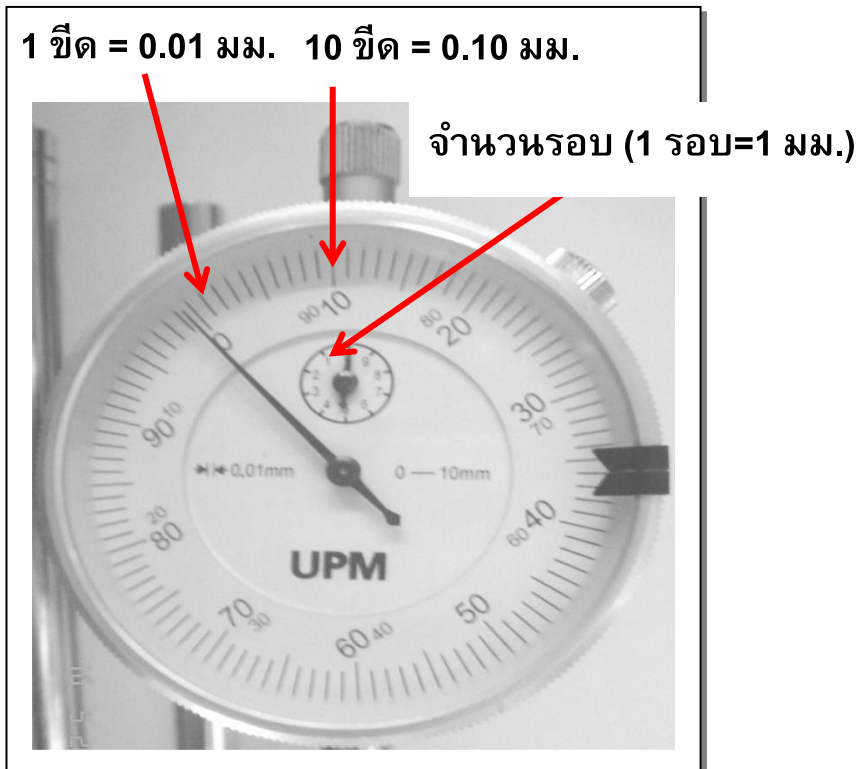
10 ปุ่มล็อกเลื่อนหน้าปัด

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

วิธีการอ่านค่านาฬิกาวัด

การอ่านค่าให้สังเกตจากความละเอียดที่บอกไว้บนหน้าปัด ถ้าระบุไว้ 0.01 มม. แสดงว่า 1 ขีดบนสเกล วงใหญ่ มีค่า 0.01 มม. กรณีระบุไว้ 0.001 นิ้ว แสดงว่า 1 ขีด บนสเกลวงใหญ่ มีค่า 0.001 นิ้ว เป็นต้น

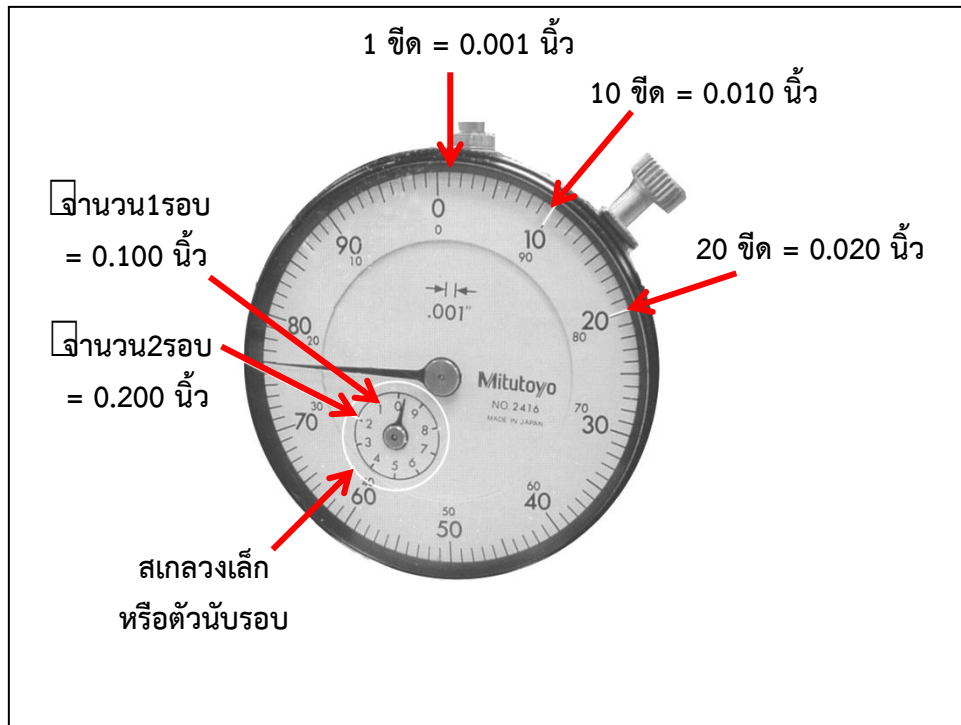

1. ระบบเมตริก มีค่าความละเอียด 0.01

- ค่าความละเอียดของสเกลวงใหญ่
1 ขีด = 0.01 มม.
10 ขีด = 0.10 มม.
100 ขีด (1 รอบ) = 1 มม.
- สเกลวงเล็ก
1 ขีด มีค่า 1 มม. (1 รอบวงใหญ่)
10 ขีด มีค่า 10 มม. (10 รอบวงใหญ่)

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

วิธีการอ่านค่านาฬิกาวัด

2. ระบบอังกฤษ มีค่าความละเอียด 0.001 นิ้ว

- ค่าความละเอียดของสเกลวงใหญ่

1 ซีด มีค่า 0.001 นิ้ว

10 ซีด มีค่า 0.010 นิ้ว

100 ซีด (1 รอบ) มีค่า 0.100 นิ้ว

- ค่าความละเอียดของสเกลวงเล็ก (ตัวนับรอบ)

1 ซีด มีค่า 0.100 นิ้ว

2 ซีด มีค่า 0.200 นิ้ว

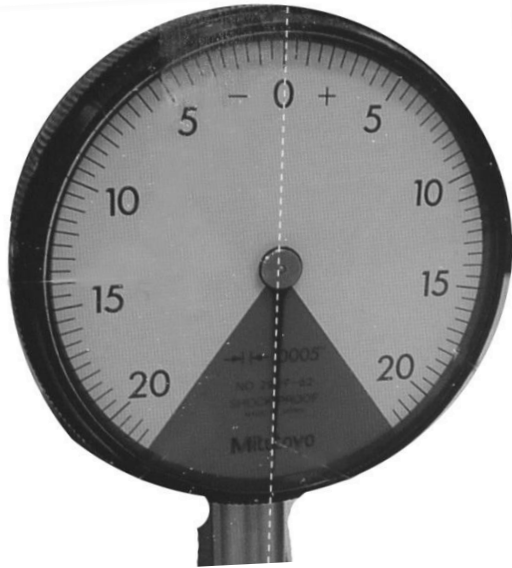
5 ซีด มีค่า 0.500 นิ้ว

10 ซีด มีค่า 1.000 นิ้ว

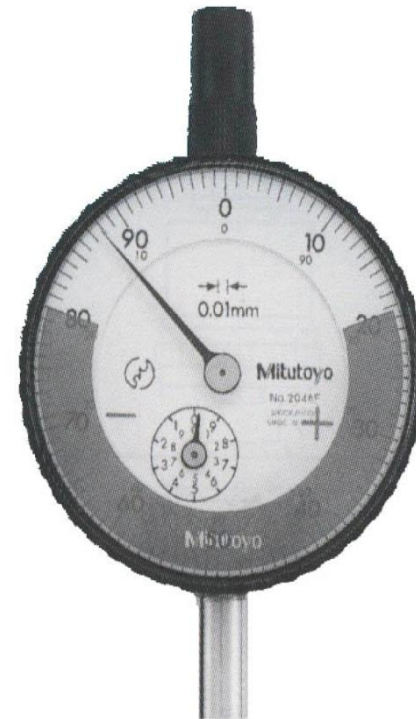

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

นาฬิกาวัดชนิดต่างๆ

นาฬิกาวัดสามารถอ่านค่าได้ทั้งสองทิศทาง
นาฬิกาวัดมีค่าความละเอียด 0.0005 นิ้ว

นาฬิกาวัดมีสติกเกอร์ สำหรับค่าผิดพลาดเพื่อ

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

นาฬิกาวัดชนิดต่างๆ

นาฬิกาวัดมีหน้าปัดอ่านค่าได้ทั้งสองด้าน

นาฬิกาวัดมีค่าความละเอียดสูง

นาฬิกาวัดมีแกนวัดอยู่ด้านหลัง

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

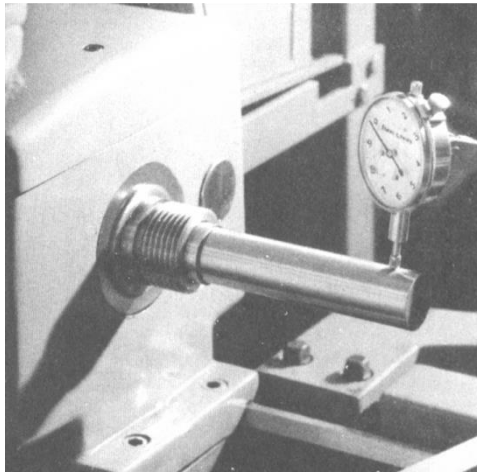
นาฬิกาวัดชนิดต่างๆ

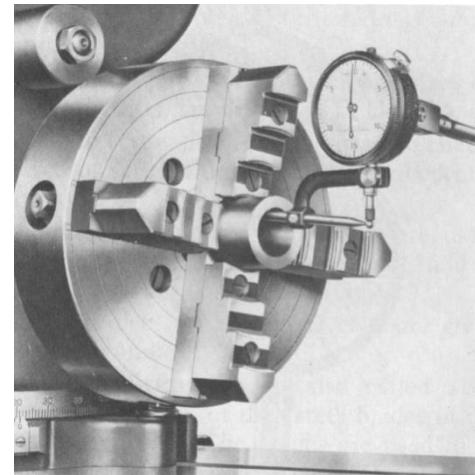
นาฬิกาวัดดิจิเมติก เป็นนาฬิกาวัดแสดงค่าเป็นตัวเลขและสามารถส่งข้อมูลเข้าเครื่องประเมินผลเพื่อหาค่าทางสถิติได้

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

การใช้นาฬิกาวัดวัดชิ้นงานลักษณะต่างๆ

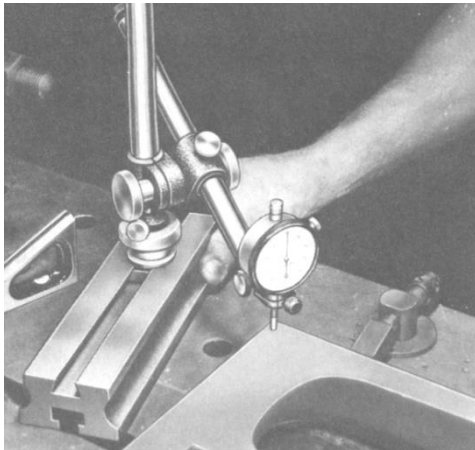
การใช้นาฬิกาวัด ตรวจสอบ
แกนเพลลาเครื่องกลึง

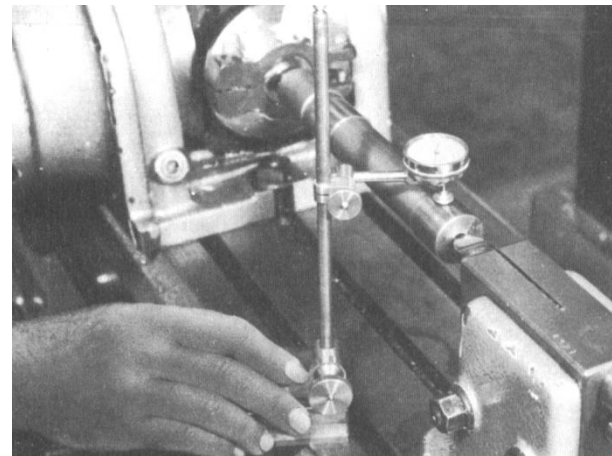
การใช้นาฬิกาวัด ตรวจสอบรูคว้าน

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

การใช้นาฬิกาวัดวัดชิ้นงานลักษณะต่างๆ

การใช้นาฬิกาวัด ตรวจสอบ
ระดับความสูงชิ้นงาน

การใช้นาฬิกาวัด ตรวจสอบศูนย์
ของหัวแบ่งเครื่องกัด

นาฬิกาวัด (Dial Indicator)

ฐานจับยึดนาฬิกาวัดแบบต่างๆ

คอมพารเตอ์ (Comparator)

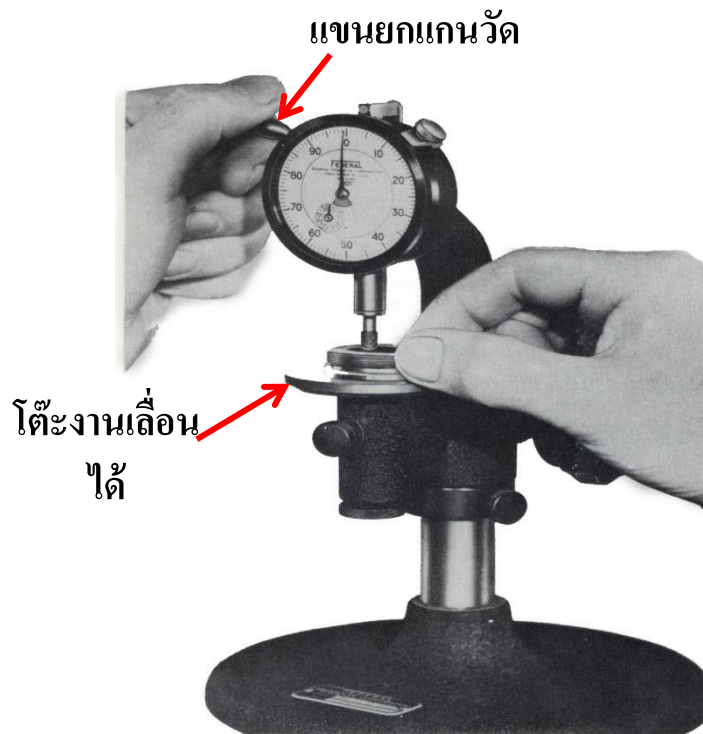
เป็นเครื่องมือตรวจสอบชิ้นงานโดยการเปรียบเทียบ กับชิ้นงานที่มีอยู่แล้ว หรือจากการเปรียบเทียบจากเกจวัด เครื่องมือเปรียบเทียบที่นิยมใช้มาก คือ นาฬิกาวัด โดยใช้ร่วมกับเกจบล็อก

ขั้นตอนการเปรียบเทียบโดยใช้นาฬิกาวัด

1. นำนาฬิกาวัดจับยึดบนชุดจับยึด
2. นำเกจบล็อกที่มีขนาดเท่ากับขนาดที่ต้องการเปรียบเทียบขนาดชิ้นงาน
3. เลื่อนนาฬิกาวัดลงมาสัมผัสเกจบล็อก
4. นำเกจบล็อกออก
5. นำชิ้นงานมาเปรียบเทียบ แล้วอ่านค่าที่ได้

คอมพารเตอร (Comparator)

การเปรียบเทียบโดยใช้นาฬิกาวัด

คอมพารเตอ์ (Comparator)

การเปรียบเทียบโดยใช้นาฬิกาวัดแบบดิจิเมติกแสดงผลเป็นตัวเลข
และสามารถส่งข้อมูลไปยังเครื่องประเมินผลสถิติได้

คอมพารเตเตอร์ (Comparator)

ชุดจับยึดนาฬิกาวัด ทำด้วยเหล็กหล่อ

ชุดจับยึดนาฬิกาวัด ทำด้วยหินแกรนิต

แบบฝึกหัด

1. อธิบายลักษณะการทำงานของนาฬิกาวัดแบบเข็มมาพอสังเขป
2. บอกชนิดของนาฬิกาวัดมา 5 ชนิด
3. จงอธิบายความหมายของคอมพารเตอ์
4. บอกขั้นตอนวิธีการเปรียบเทียบโดยใช้นาฬิกาวัด เป็นข้อ ๆ มาพอสังเขป
5. จงอธิบายความหมายของนาฬิกาวัดแบบดิจิเมติก
6. จงบอกชื่อของชุดจับยึดของนาฬิกาวัดที่ใช้คอมพารเตอ์มา 2 ชนิด